שָׁהֵם שֶׁל עֵץ בֵּין שֶׁהֵם שֶׁל מַתֶּכֶת בֵּין שֶׁהֵם שֶׁל חֶרֶס, ר וְאַף עַל פִּי שֶׁלִּפְעָמִים נוֹתְנִים בָּהֶם לֶחֶם חָם, (קמח) כֵּיוָן שֶׁרֹב תַּשְׁמִישָׁן אֵינוֹ אֶלָּא בְּצוֹנֵן, סַגִּי בִּשְׁטִיפָה, שֶׁלֹּא הָלְכוּ בְּכָל כְּלֵי אֶלָּא אַחַר רֹב תַּשְׁמִישׁוֹ. הַגָּהּ: (קמט) מִיהוּ יֵשׁ (נג) מַחְמִירִים (קנ) וּמַצְרִיכִים הַגְעָלָה, וְכֵן נוֹהֲגִין (וְעַיֵּן לְעֵיל סָעִיף ר'): כו שׁכְּלֵי זְכוּכִית, אֲפִלּוּ (קנא) מַכְנִיסָן לְקִיּוּם, (קנב) תוַאֲפִלּוּ מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּחַמִּין, אֵין צְרִיכִים שׁוּם הֶכְשֵׁר, (קנג) שֶׁאֵינָם בּוֹלְעִים וּבִשְׁטִיפָה בְּעָלְמָא סַגִּי לְהוּ. הַגָּהּ: (קנד) וְיֵשׁ מַחְמִירִין וְאוֹמְרִים דִּכְלֵי זְכוּכִית אֲפִלּוּ הַגְעָלָה לֹא מְהַנֵּי לְהוּ, (קנה) וְכֵן (נד) הַמִּנְהָג בְּאַשְׁכְּנַז (קנו) וּבִמְדִינוֹת אֵלּוּ (סמ"ק רכב) ואגור (סי' תסלו)). וְכֵן כְּלֵי כֶּסֶף שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכָן הַתּוּךְ זְכוּכִית שֶׁקּוֹרִין גִּישְׁמָעלְצ"ט, (קנז) אֵין לְהַגְעִילוֹ, (קנח) אֲבָל מִבַּחוּץ (קנט) אֵינוֹ מַזִּיק (תרומת הדשן סימן קלב): כז אשְׁפּוּד יָשָׁן שֶׁצָּלוּ בּוֹ עוֹפוֹת בְּפֶסַח, מֻתָּרִין, אַף עַל פִּי (קס) שֶׁמִּקְדָּם צָלוּ בּוֹ בָּשָׂר (נה) מָלוּחַ מִמֶּלַח שֶׁלֹּא נִבְדַּק. הַגָּהּ: מִיהוּ אֵין לְהַתִּיר רַק בְּדִיעֲבַד. וְכֵן (קסא) הַבַּרְזוֹת שֶׁבְּחָבִיּוֹת שֶׁל יַיִן, (קסב) נוֹהֲגִין לַהֲדִיחָן (אגור (סי' תמז) ומהרי"ל (הל' שלושים יום קודם לפסח)). וְכֵן

ר תְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ"א (ח"א סי' שעב). ש הָרַ"ן בְּפֶרֶק ב' דְּפָסָחִים (ס. ד"ה כי). ת הָרַשְׁבָּ"א בְּתְשׁוּבָה (סי' רלג). א מָרְדְּכַי בְּפֶרֶק ב' דְּפָסָחִים (סי' תקנה).

בַּאֵר הַיֵּטֵב

כה (נג) מַחְמִירִים. וּבְדִיעֲבַד אֵינוֹ אוֹסֵר: **כו** (נד) הַמִּנְהָג. אֲבָל בְּדִיעֲבַד אִם לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ רַק צוֹנֵן, סַגִּי בַּהֲדָחָה. וְאִם תַּשְׁמִישׁוֹ בְּחַמִּין אוֹ עַל יְדֵי כְּבִישָׁה מֵעֵת לְעֵת, מְהַנֵּי לְהוּ דִּיעֲבַד אִם לֹא נִתְעַרֵב בָּהֶם דָּבָר אַחֵר: **כז** (נה) מָלוּחַ. מֵה שֶּׁאֵין כֵּן אִם צָלוּ בּוֹ מוּלְיָיתָא מֻתָּרִין, עַיֵּן סָעִיף ד':

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

נָקֵט זֶה אֲפִלּוּ לְדַעַת הַמַּחְמִירִין בִּזְכוּכִית כְּשֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּחַמִּין אוֹ בְּמַכְנִיסוֹ לְקִיּוּם, כְּדִלְקַמָּיהּ בְּסָעִיף כ"ו בַּהַגָּ"ה, הָכָא כְּשֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּצוֹנֵן לְכָלֵי עָלְמָא לא בָּלְעִי וְסַגִּי בִּשְׁטִיפָה, וּמַתְּר אַחַר כָּךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּחַמִּין: (קמח) כֵּיוָן שֶׁרֹב תַּשְׁמִישָׁן וְכוּ'. עַיֵּן לְעֵיל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן מ"ו: (קמט) מִיהוּ יֵשׁ מַחְמִירִין. הֵינוּ לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל בְּדִיעֲבַד סַגִּי לְהוּ בִּשְׁטִיפָה [רַמ"א לְעֵיל בְּסָעִיף ו']: (קנ) וּמַצְרִיכִין הַגְעָלָה. וְהוּא הַדִּין (קנא) עַל יְדֵי מִלּוּי וַעֲרוּי, וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף כ"א: **כו** (קנא) מַכְנִיסָן לְקִיּוּם. הֵינוּ שֶׁהִכְנִיס חֹמֶץ לְתוֹכָן שִׁיתְקַיֵּם שָׁם: (קנב) וַאֲפִלּוּ מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּחַמִּים. הֵינוּ שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּחַמִּין בְּלֹא שׁוּם הֶכְשֵׁר, מַתְּר. וְאַף שֶׁאִם הָיָה יָדוּעַ לָנוּ שֶׁהָיָה בַּמָּלַח חֹמֶץ, אַף עַל פִּי שֶׁהָיָה לִפְנֵי פֶּסַח (רו) מִכָּל מָקוֹם הָיָה אָסוּר, עַתָּה שֶׁאֵין יָדוּעַ לָנוּ, (רז) מִסְּפֵקָא לא מַחְזִקִינַן אִסּוּרָא שֶׁהָיָה חֹמֶץ עַל הַכְּלִי. וְאִם צָלוּ עָלָיו מוּלְיָתָא אוֹ שְׁאָר חֹמֶץ, כְּגוֹן שֶׁיִּבְּשׁוּ עָלָיו לֶחֶם (רח) אֲפִלּוּ מַשֶּׁהוּ, וְלֹא לִבְּנוּהוּ בֵּיְנָתַיִם, אַף שֶׁהִגְעִילוּ, וְאַחַר כָּךְ צָלוּ עָלָיו בָּשָׂר בְּפֶסַח, (רט) [ג]אַף בְּדִיעֲבַד אָסוּר. אָכַן אִם הָיָה (ר) הֶפְסֵד מֻרְבֶּה, (ריא) אוֹ שֶׁהוּא אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ, יֵשׁ לְהָקֵל אַחַר שֶׁהִגְעִילוּ וְיֵשׁ בְּתוֹךְ הַבָּשָׂר שִׁשִּׁים לְבַטֵּל הַבְלִיעָה: (קסא) הַבַּרְזוֹת. מִפְּנֵי (ריב) שֶׁמְּמַשְׁמְשִׁין בָּהֶם בְּיָדַיִם הַמְדֻבָּקִים מֵחָמֵץ: (קסב) נוֹהֲגִין לַהֲדִיחָן. וְטוֹב יוֹתֵר (ריג) לִקַּח בָּרַזוֹת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

כה (קנ) הַגְּרָ"ז (ס"ע). וְאַף שֶׁשָּׁם בְּסָעִיף כ"א לא מַיְירֵי אֶלָּא בִּכְלֵי שֶׁמַּכְנִיסוֹ לְקִיּוּם וּמְשׁוּם כְּבִישָׁה, וְכָאן יֵשׁ חֲשָׁשׁ חֹמֶץ וּבְחַמִּין לֹא מְהַנֵּי עֲרוּי, מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה, מְשׁוּם דְּרֹב תַּשְׁמִישׁוֹ הָלַהּ הוּא רַק בְּצוֹנֵן וְאַף שֶׁלֹּא עַל יְדֵי כְּבִישָׁה, וְגַם דְּמֵיירֵי **בְּאֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ**, כְּמוֹ שֶׁהֵבִיאוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה לְעֵיל בְּסָעִיף ו' (ס"ק נא): **כו (קנג)** מַרְדְּכַי (סי' תקצה): **(קנד)** הַגְּרָ"א. וּלְפִי זֶה שֵׁם שְׁקִלְקֵלִין בְּדִיעֲבַד לֵילֵךְ אַחַר רֹב תַּשְׁמִישׁוֹ, וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף ו' בְּהַגָּ"ה, אֵין לְהַחְמִיר גַּם בָּזֶה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְקַמָּיהּ בְּאוֹת שֶׁאַחַר זֶה בְּשֵׁם שְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(קנה)** הַגְּרָ"ז (סע"ג). וְאַף דְּבַכְּנֵן לֹא נִזְכַּר מִזֶּה בְּרֹב, מִכָּל מָקוֹם הַדִּין עִמּוֹ, וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף ו' בְּהַגָּ"ה. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר מוֹר וּקְצִיעָה, מְשַׁמֵּע שֵׁם גַּם כֵּן שֶׁכֵּן הוּא דַּעְתּוֹ: **(קנו)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק מט), וְאַף דְּבַשּׁ"ז (סק"ל) מְשַׁמֵּע לְכְאוֹרָה דְּמַקֵּל לְגַמְרֵי בְּדִיעֲבַד, וְהַפְּרִי חָדָשׁ דַּעְתּוֹ לְפַסֵּק לְגַמְרֵי כְּהַמַּחְבֵּר, מִכָּל מָקוֹם קָשֶׁה לְהָקֵל, אַחֲרֵי שֶׁהָאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק נד) וְהַחַק יַעֲקֹב (ס"ק סח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים הֶעְתִּיקוּ דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְדִינָא [וּבְיוֹתֵר דְּרַבָּנוּ יוֹאֵל דְּמַחְמִיר לְעִנְיַן כְּלֵי זְכוּכִית לְאוֹ יְחִידָאָה הוּא, דְּמָצְאתִי בְּחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָ"א (ל: ד"ה לייבבו) בְּשֵׁם הָרְאָ"ה דְּדַעְתּוֹ גַּם כֵּן דִּכְלֵי זְכוּכִית בּוֹלְעִי וְצָרִיךְ הַגְעָלָה, אֶלָּא דְּכָתַב שָׁם דְּהַגְעָלָה לֹא מְהַנֵּי לְהוּ מִשּׁוּם דְּחַיֵּס שָׁפֵא פָּקֵעַ, וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים לֹא הִזְכִּירוּ סְבָרָא זוֹ, מִשְּׁמַע דְּדַעְתְּהוּ דְּצָרִיךְ לִתֵּן עֲלֵיהֶם מַיִם רוֹתְחִים כְּפִי מַה שֶּׁדָּרְכּוּ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּכָל יוֹם, וְכֵן הִכְבִּילְעוּ כָּךְ פּוֹלְטוֹ, וְכֵן הֵיכִי דְּלֹא- חַיֵּס בְּכָל יוֹם עַל שְׁמוּשׁוֹ בְּרוֹתְחִין כֵּן עַתָּה], וְעַל כָּל פָּנִים כְּלֵי הַגְּעָלָה בְּוַדַּאי אֵין לְהַתִּיר: **(קנז)** וְאַף אִם לֹא הָיָה חֹמֶץ רַק

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (סע"ג) לא הביא להקל בהפסד מרובה. **ב]** ובשו"ע הרב (סע"ו) כתב: אבל אם פעם אחת צלו בשפוד זה מוליייתא או שאר חמץ אפילו משהו ובפסח צלו בו בשר בלא הכשר בינתיים הרי בשר זה אסור אפילו בהנאה (אם השפוד הוא בן יומו ולמנהגנו אפילו אינו בן יומו), שמשהו חמץ שנבלע בשפוד קודם הפסח לא נתבטל בתוכו בס'.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הָעֲצִים שֶׁתּוֹחֲבִין בָּהֶם (קסג) כְּלֵי (נ) שְׁתִיָּה, צְרִיכִין הֲדָחָה לְשׁוּם בָּהֶם כֵּלִים בְּפֶסַח (מהרי״ו ווייל (סי׳ קנג)):

תנב זְמַן הַגְעָלַת הַכֵּלִים. ובו ז׳ סְעִיפִים:

א (א) אִישׁ לְזָהֵר לְהַגְעִיל (ב) קֻדָּם שָׁעָה (ג) חֲמִישִׁית, * כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְדַקְדֵּק אִם הַכֵּלִים (ג) בְּנֵי יוֹמָן אוֹ לָאו (אוֹ אִם יֵשׁ שִׁשִּׁים בַּמַּיִם נֶגֶד כְּלִי שֶׁמַּגְעִיל אוֹ לָאו) (טור), וְכֵן אִם מַגְעִיל כֵּלִים (ג) שֶׁבְּלִיעָתָן מוּעֶטֶת עִם כֵּלִים שֶׁבְּלִיעָתָן מְרֻבָּה, (ד) וְכֵן אִם מַשֶּׁהָה הַכֵּלִים בְּתוֹךְ הַיּוֹרָה יוֹתֵר מִדַּי (ד) וְאֵינוֹ מַשֶּׁהָה אוֹתָם כָּל דָּךְ, וְכֵן כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְזָהֵר (ה) שֶׁלֹּא יָנוּחוּ הַמַּיִם מֵרְתִיחָתָן. הַגָּהָה: (ו) אַךְ רַבִּים (ה) חוֹלְקִים וּסְבִירָא לְהוּ דְּאֵין הַגְעָלָה מוֹעֶלֶת כְּלוּם (ז) אִם אֵין הַמַּיִם רוֹתְחִים (וכן משמע מהרא״ש (פ״ג סי׳ ז) וסמ״ג (לאוין עו) ותרומת הדשן

א טור בְּשֵׁם אֲבִיו הָרא״ש בְּפֶרֶק ב׳ דְּפְסָחִים (סי׳ ז), וְהַמְּרַדְּכִי שָׁם (סי׳ תקנה), וּבַתּוֹסָפוֹת בְּסוֹף עֲבוֹדָה זָרָה (עו. ד״ה מכאן).

בֵּאוּר הַגְּרָאוֹת

(נ) שְׁתִיָּה. שֶׁל שָׂכָר וְיַיִן שָׁרָף:

א (ב) חֲמִישִׁית. הַיְינוּ תְּחִלַּת שָׁעָה חֲמִישִׁית סוֹף שָׁעָה רְבִיעִית, כְּיָון דְּמִשָּׁעָה רְבִיעִית נֶאֱסָר עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן, תּוֹ לֹא מִיקְרֵי נוֹתֵן טַעַם בַּר נוֹתֵן טַעַם [וּבְטַעַם חָמֵץ לֹא אָמְרִינַן דְּחוֹזֵר וְנָעוּר. וּלְעִנְיַן דִּיעֲבַד עַיֵּן יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ״ה סָעִיף ג׳]. אַחֲרוֹנִים: (ג) בְּנֵי יוֹמָן. שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהַכְּלִי בֶּן יוֹמוֹ וְאֵין שִׁשִּׁים בְּמַיִם נִבְּדוּ, אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי, מִשּׁוּם דְּהֲוָה נוֹתֵן טַעַם בַּר נוֹתֵן טַעַם בַּר נוֹתֵן טַעַם דְּהַתִּירָא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אַחַר שָׁעָה חֲמִישִׁית. וְאַף עַל גַּב דְּלָעִיל בְּסִימָן תמ״ז סָעִיף ה׳ אוֹסֵר רַמ״א דְּבָרִים הַמִּתְבַּשְּׁלִים בְּכֵלֵיהֶם, וְלֹא הַתִּיר מִטַּעַם נוֹתֵן טַעַם בַּר נוֹתֵן טַעַם, דְּהָכָא אֵיכָּא הַרְבֵּה טְעָמִים, מִן הַמַּאֲכָל לִכְלִי וּמִן הַכְּלִי וּמִן הַמַּיִם לִכְלִי וְחָזוֹר וְיִפָּלֵט מֵהַכְּלִי לְהִתְבַּשֵּׁל תּוֹךְ הַפֶּסַח. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״א). [וְחֹק יַעֲקֹב (סק״ב) תֵּרֵץ דִּבְבִשּׁוּל אֶסְרִינַן לְכַתְּחִלָּה נוֹתֵן טַעַם בַּר נוֹתֵן טַעַם וְהָוֵי כְּלְכַתְּחִלָּה מִתּוֹךְ שֶׁאֶפְשָׁר לְהַשְׁהוֹתָן]. חק יַעֲקֹב: (ג) מוּעֶטֶת. כְּגוֹן כַּפּוֹת וְכוֹסוֹת, וְיֵשׁ לְחוּשׁ שֶׁיִּכָּלְעוּ מִמֶּה שֶּׁפּוֹלְטִין הַקְּעָרוֹת וְהַקְּדֵרוֹת: (ד) וְאֵינוֹ מַשֶּׁהָה. דְּבָר זֶה אֵין לוֹ פְּרוּשׁ וְשִׁכְּוּת כְּלָל. עַיֵּן חֹק יַעֲקֹב (סק״ה) שֶׁמִּישַׁב: (ה) חוֹלְקִים. דִּבְרֵי רַמ״א תְּמוּהִים, דְּגַם הָרַב בֵּית יוֹסֵף מוֹדֶה לָזֶה, אֶלָּא דְּלְאַחַר אִסּוּרוֹ כֵּיוָן שֶׁנָּחוּ הַמַּיִם מֵרְתִיחָתָן אָסוּר לְהַרְתִּיחָן פַּעַם שֵׁנִית, דְּכָל זְמַן שֶׁהַן רוֹתְחִין לֹא בָּלְעוּ מִמֵּי הַגְּעָלָה, וְאִם נָחוּ מֵרְתִיחָתָן בָּלְעוּ, אֲבָל קֹדֶם זְמַן אִסּוּר יָכוֹל לְהַרְתִּיחָן פַּעַם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

חֲדָשׁוֹת, שָׁמָא הָיָה כְּבָר הַבְּרָיָא בְּחָבִית שֶׁל שָׂכָר: (קסג) כְּלֵי שְׁתִיָּה. שֶׁל שָׂכָר וְיַיִן שָׁרָף, וְהַיְנוּ (רי״ד) בְּמָקוֹם שֶׁתּוֹחֲבִין בָּהֶם תּוֹךְ הַכְּלִי וְלֹא הַבַּיִת יָד [אַלְיָה רַבָּה (ס״ק נו)]. וּבְרִיָּא שֶׁבְּחָבִיּוֹת שָׂכָר, אִם תְּחִבוֹ בְּמֵי דְּבֵשׁ בְּפֶסַח וְשָׁהָה מְעַט לִטְעֹם, אָסוּר הַמֵּי דְּבֵשׁ בִּשְׁתִיָּה וּבַהֲנָאָה, וְאִם אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ יֵשׁ לְהָקֵל. וְאִם הַבְּרָיָא הוּא שֶׁל יַיִן שָׁרָף, אַף בְּאֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ אָסוּר, וְאַף בַּהֲנָאָה [פְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק נג)]. עוֹד הֲבִיא (א״א ס״ק נב) בְּשֵׁם הַשְּׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ל), כְּלֵי פַּרְפּוּר״י שֶׁקּוֹרִין פָּרְצֶעלַאי״ר, דִּין כְּלֵי חֶרֶס יֵשׁ לָהֶם וְלֹא כְּלֵי זְכוּכִית:

א (א) יֵשׁ לְזָהֵר וְכוּ׳. טַעַם לָזֶה, דְּהַגָּה עִנְיַן הַגְעָלָה הוּא דְּרִתְיחַת הַמַּיִם מוֹצִיא אֶת הַבָּלוּעַ בַּכְּלִי, אֲבָל יֵשׁ לְחוּשׁ דְּאַחַר שֶׁמּוֹצִיאָה אֶת הַבָּלוּעַ יַחְזֹר וְיִבָּלַע בַּכְּלִי מַה שֶּׁפָּלְטָה, וּמִפְּנֵי חֲשָׁשׁ זֶה כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּאֵין לְהַגְעִיל רַק כְּלִי שֶׁאֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ דְּאָז אַף אִם יִבָּלַע מַה שֶּׁפָּלַט הֲרֵי לְפָנֵינוּ הוּא, אוֹ שֶׁיִּהְיֶה בַּמַּיִם שִׁשִּׁים לְבַטֵּל אֶת פְּלִיטַת הָאִסּוּר. וְעַל זֶה קָאָמַר הַמְחַבֵּר דְּאִם מַגְעִיל קֹדֶם שָׁעָה חֲמִישִׁית דְּאֵין צָרִיךְ לְזָהֵר בְּכָל זֶה, מִשּׁוּם דְּאָז הָלָא הוּא עֲדַיִן זְמַן הָתֵּר חָמֵץ וַהֲוָה לֵיהּ נוֹתֵן טַעַם בַּר נוֹתֵן טַעַם דְּהֶתֵּרָא, וְהַיְנוּ דְּהַטַּעַם שֶׁל חָמֵץ שֶׁקִּבְּלוּ הַכֵּלִים מִתְּחִלָּה הָיָה שֶׁל הֶתֵּר, וְטַעַם שֶׁל מַיִם שֶׁקִּבְּלוּ עַתָּה מִן הַכֵּלִים גַּם כֵּן דְּהֶתֵּרָא הוּא, וּמַה שֶּׁחוֹזְרִין וְנוֹתְנִין בְּכֵלִים גַּם כֵּן דְּהֶתֵּרָא הוּא: (ב) קֻדָּם שָׁעָה חֲמִישִׁית. דְּמִתְּחִלַּת חֲמִישִׁית, כְּיָון (ה) דְּנֶאֱסָר עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן, תּוֹ לֹא מִקְרֵי נוֹתֵן טַעַם בַּר נוֹתֵן טַעַם דְּהֶתֵּרָא: (ג) שֶׁבְּלִיעָתָן מוּעֶטֶת וְכוּ׳. כְּגוֹן (ו) כַּפּוֹת וְכוֹסוֹת עִם קְעָרוֹת וּקְדֵרוֹת, דְּיֵשׁ לְחוּשׁ דְּאַחַר שֶׁיִּגְמְרוּ לְהַפְלִיט אֶת בְּלִיעָתָן הַמְּעָטָה יַחְזְרוּ וְיִבָּלְעוּ מִפְּלִיטַת כֵּלִים הָאֲחֵרִים שֶׁבְּלִיעָתָן מְרֻבָּה, אֲבָל קֹדֶם שָׁעָה חֲמִישִׁית דְּהוּא כָּלוּ הֶתֵּר, אֵין לְחוּשׁ אֲפִלּוּ אִם יִבָּלְעוּ, דְּהָוֵי נוֹתֵן טַעַם בַּר נוֹתֵן טַעַם דְּהֶתֵּרָא: (ד) וְכֵן אִם מַשֶּׁהָה וְכוּ׳ וְאֵינוֹ וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּאִם מַגְעִיל כְּלִי אִסּוּר לְהַכְשִׁירוֹ אוֹ כְּלִי חָמֵץ לְאַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ, צָרִיךְ לְדַקְדֵּק שֶׁלֹּא יַשֶּׁהָה אוֹתָם הַרְבֵּה בַּמַּיִם, מִשּׁוּם דְּיֵשׁ לְחוּשׁ שֶׁאַחַר גְּמַר פְּלִיטָתוֹ יַחְזֹר וְיִבָּלַע. (ג) וְגַם שֶׁלֹּא לְהַשְׁהוֹת אוֹתָם כָּלָל אֶלָּא לְהוֹצִיאוֹ תֵּכֶף, גַּם כֵּן אֵין נָכוֹן, דְּצָרִיךְ לְשַׁהוֹת מְעַט עַד שֶׁיִּפְלֹט אֶת בְּלִיעָתוֹ, וְהוּא קָשֶׁה לְצַמְצֵם. אֲבָל אִם מַגְעִיל אוֹתָם קֹדֶם זְמַן אִסּוּרוֹ, אֵין צָרִיךְ לְצַמְצֵם וְיָכוֹל לְהַשְׁהוֹת יוֹתֵר בַּמַּיִם. (וְאִם מַגְעִיל אוֹתָם לְאַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ, דְּהַיְנוּ מִשָּׁעָה חֲמִישִׁית בְּעָרֵב פֶּסַח עַד הָעָרֵב, אוֹ בְּעַלְמָא בְּכֵלִי אִסּוּר, צָרִיךְ לְדַקְדֵּק שֶׁיִּהְיֶה הַכְּלִי אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ, אוֹ שֶׁיִּהְיֶה בַּמַּיִם שִׁשִּׁים לְבַטֵּל הַבְּלִיעָה, דְּאָז גַּם כֵּן אֵין קְפִידָא אִם יַשֶּׁהָה אוֹתָם הַרְבֵּה בַּמַּיִם]: (ה) שֶׁלֹּא יָנוּחוּ הַמַּיִם וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּכָל זְמַן שֶׁהֵם רוֹתְחִין טְרִידִי לְמִפְלַט וְלֹא בָּלְעִי מִמֵּי הַגְּעָלָה, וּכְשֶׁנָּחוּ מֵרְתִיחָתָן בָּלְעִי: (ו) אַךְ רַבִּים חוֹלְקִין וְכוּ׳. הָאַחֲרוֹנִים הַשִּׁיגוּ עַל הָרַמ״א, דְּגַם דַּעַת הַמְחַבֵּר כֵּן הוּא (ז) דְּאֵין הַגְעָלָה מוֹעֶלֶת אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁהַמַּיִם רוֹתְחִין, אֲלָא דְּכָתַב דְּאַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ אָסוּר לְהַשְׁהוֹת הַכֵּלִים לְאַחַר שֶׁנִּנּוּחוּ הַמַּיִם מֵרְתִיחָתָן דְּאָז חוֹזְרִין וּבוֹלְעִין מִמֵּי הַגְּעָלָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִקֹּדֶם אֵין לְחוּשׁ לָזֶה, וּמִשּׁוּם הָכִי הִשִּׁיג הָרַמ״א, אֲבָל בָּאֱמֶת אֵין כַּוָּנַת הַמְחַבֵּר כֵּן: (ז) אִם אֵין הַמַּיִם רוֹתְחִין. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אֲפִלּוּ (ה) הַיָּד סוֹלֶדֶת בָּהֶם, כָּל זְמַן שֶׁאֵין הַמַּיִם מַעֲלִים

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְדַקְדֵּק וְכוּ׳. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״א). וְהַגָּהַ כְּמָה אַחֲרוֹנִים] [הַמַּשָּׂה יְהוּדָה (סק״א) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״א), וְכֵן הַפְּרִי חָדָשׁ וְעוֹד מְפָרְשִׁים] נִתְקַשּׁוּ בִּדְבְרֵי הַמְחַבֵּר, דְּמִשְּׁמַע מִגֵּיהּ דְּלְאַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ צָרִיךְ לְזָהֵר בְּכָל אֲלָה, וְהַיְנוּ מִשָּׁעָה חֲמִישִׁית עַד הַלַּיְלָה, וּבְאֶמֶת זֶה אֵינוֹ, דְּאִם הוּא אֵינוֹ בֶּן יוֹמָא אוֹ יֵשׁ בַּמַּיִם שִׁשִּׁים, שׁוּב אֵינוֹ צָרִיךְ לְזָהֵר כְּלָל בְּאֵינָךְ, דְּמַה לָּנוּ אִם מַגְעִיל שְׁנֵי מִינֵי כֵּלִים אוֹ אִם מַשֶּׁהָה אוֹתָם יוֹתֵר מִדַּאי אוֹ שֶׁאַר דְּבָרִים דְּקַחֲשִׁיב, כֵּיוָן שֵׁשִׁים שִׁשִּׁים אוֹ אֵינוֹ בֶּן יוֹמָא, אֲפִלּוּ אִם חָזַר וְנִכְנַס הַבְּלִיעָה בְּתוֹךְ הַכְּלִי הָוֵי לֵיהּ נוֹתֵן טַעַם בַּר נוֹתֵן טַעַם דְּהֶתֵּרָא. וְאֵין לוֹמַר דְּמַה שֶּׁכָּתַב הַמְחַבֵּר כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְדַקְדֵּק וְכוּ׳, וְכֵן אִם מַשֶּׁהָה וְכוּ׳, כַּוָּנָתוֹ דְּקֹדֶם שָׁעָה ה׳ אֵין צָרִיךְ לְזָהֵר כְּלָל וּלְאַחַר שָׁעָה ה׳ צָרִיךְ. לְזָהֵר בְּאֵיזֶה מֵהֶם, דְּהַיְנוּ שֶׁיִּהְיֶה שִׁשִּׁים אוֹ אֵינוֹ בֶּן יוֹמָא אוֹ שֶׁלֹּא לְהַשְׁהוֹת יוֹתֵר מִדַּאי אוֹ שֶׁלֹּא יָנוּחוּ הַמַּיִם מֵרְתִיחָתָן, דְּזֶה אֵינוֹ, דְּאִם הוּא בֶּן יוֹמָא וְאֵין שִׁשִּׁים לְבַטֵּל הַבְּלִיעָה, אַף אִם יִהְיֶה זְהִיר שֶׁלֹּא לְהַשְׁהוֹת אוֹ שֶׁלֹּא יָנוּחוּ הַמַּיִם מֵרְתִיחָתָן, גַּם כֵּן אָסוּר, דִּנְקָטִינַן כְּהַפּוֹסְקִים [הָרַשְׁבָּ״א (ח״א) בְּסִימָן רס״ג וְכֵן דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (ע״ז עו. ד״ה מכאן)] דְּלְעוֹלָם בּוֹלֵעַ. וְהַגָּר״א בְּאוּת י״ב פֵּרֵשׁ דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר, דְּלְרִוּחָא דְּמִלְּתָא כָּתַב כֵּלָּן, וְקַאֵי אֲפִלּוּ לְהַמְקִלִּין בְּאֵלּוּ הַטְּעָמִים לְבַד אַף בְּבֶן יוֹמָא וְאֵין שִׁשִּׁים, מִשּׁוּם דְּכֵיוָן דְּאֵינוֹ מַשֶּׁהָה הַרְבֵּה וְהַמַּיִם לֹא נָחוּ אֵינוֹ בּוֹלֵעַ, מִכָּל מָקוֹם קֹדֶם חֲמֵשׁ טוֹב יוֹתֵר לְהַגְעִיל שָׁאנֵי אֵין צָרִיךְ לְזָהֵר כְּלָל. אֲבָל לְדִינָא אֵין נִסְקָא מִנֵּה בְּאֵלּוּ הַדְּבָרִים

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(רי״ד) מִפְּנֵי שֶׁנִּתְלַחְלְחוּ מִמַּשְׁקִין שֶׁבְּתוֹכָם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁתּוֹלִין הַבַּיִת יָד:

א (ה) אַחֲרוֹנִים: (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ז) חק יַעֲקֹב (סק״ה). וְהַגָּה בְּשׁוּר כָּתַב דְּנוֹהֲגִין לְהַכְנִיסָן וּלְהוֹצִיאָן מִיָּד, וְעַיֵּן בַּשֵּׁ״ז (סק״ב) שֶׁכָּתַב דְּמִיָּד לָאו דַּוְקָא, וְהַפְּרִי חָדָשׁ בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קכ״א (ס״ו) הִסְכִּים לְדִבְרֵי הַטּוּר בְּכְשֶׁטַּיָּה, וּמִכָּל מָקוֹם

(ז) לְכַתְּחִלָּה טוֹב לְהַשְׁהוֹת מְעַט: (ד) וְהָרַמ״א חָשַׁשׁ דְּכַוָּנַת הַמְחַבֵּר הוּא, דְּכֵיוָן דְּהַגְּרוֹלָה שֶׁמַּכְנִיסִין בָּהּ כַּמָּה כֵּלִים זֶה אַחַר זֶה צָרִיךְ לְזָהֵר שֶׁלֹּא יָנוּחוּ מֵרְתִיחָתָן, וְיִתְרַמֵּי הַכָּנָסַת הַכְּלִי וְהוֹצָאָתוֹ בְּעֵת שֶׁאֵין הַמַּיִם מַעֲלִין רְתִיחָה, וּמַשְׁמַע דְּקֹדֶם זְמַן אִסּוּרוֹ אֵין לְחוּשׁ לָזֶה, וּמִשּׁוּם הָכִי הִשִּׁיג הָרַמ״א, אֲבָל בָּאֱמֶת אֵין כַּוָּנַת הַמְחַבֵּר כֵּן: (ה) פּוֹסְקִים:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah